

2015. február

Jelenségnaptár

HOLDFÁZISOK

Február 3.	23:09 UT	telehold
Február 12.	03:50 UT	utolsó negyed
Február 18.	23:47 UT	újhold
Február 25.	17:14 UT	első negyed

A bolygók láthatósága

Merkúr. Február 8-a után már kereshető napkelte előtt a délkeleti ég alján, ekkor közel egy órával kel a Nap előtt. Láthatósága sajnos nem javul a Naptól való távolodásával együtt, mivel az ekliptika egyre laposabb szögben látszik a horizonthoz képest. 24-én van legnagyobb nyugati kitérésben, $26,7^\circ$ -ra a Naptól, de továbbra is nehéz megpillantani.

Vénusz: Fényesen ragyog magasan az esti délnyugati égen. A hónap elején kettő, a végén két és fél órával nyugszik a Nap után. Fényessége $-3,9$ magnitúdó, átmérője $11,1''$ -ről $12,1''$ -re nő, fázisa $0,92$ -ről $0,87$ -ra nő.

Mars: Előretartó mozgást végez az Aquariusban, majd a Piscesben. Este nyugszik, napnyugta után még kereshető a dél-nyugati horizont közelében. Gyorsan fényesedik, fényereje $1,2^m$ -ről $1,3^m$ -ra, látszó átmérője $4,4''$ -ről $4,2''$ -re csökken.

Jupiter: Folytatja hátráló mozgását a Leo, majd 4-étől a Cancer csillagképben. Egész éjszaka megfigyelhető, 6-án szembenállásban van a Nappal. Fényessége $-2,6^m$, átmérője $45''$.

Szaturnusz: Előretartó mozgást végez a Scorpiusban. Éjfél után kel, az éjszaka második felében látható a délkeleti égen. Fényessége $0,5^m$, átmérője $17''$.

Uránusz: Sötétedés után kereshető a Pisces csillagképben. Késő este nyugszik.

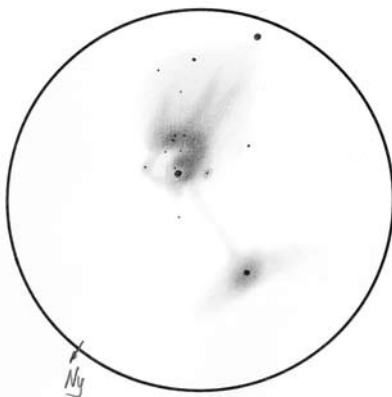
Neptunusz: A Nap közelsége miatt nem figyelhető meg. 26-án együttállásban a Nappal.

Kaposvári Zoltán

A hónap mélyég-objektuma: az NGC 1788

A fényes ($8-9^m$ körüli) és nagy ($10-20''$) reflexiós köd az Orion és az Eridanus határa közelében található. Már kisebb és közepes műszerekkel is elérhető, de ennek ellenére nem túl ismert égi objektum. 20 cm körüli vagy nagyobb távcsövek átlagos, vidéki égen szálas szerkezetét is megmutatják. A teljes, több fokos régió halvány reflexiós ködeit fotografikusan örökíthetjük meg. A mélyég-rovatban részletesen ismertetjük az objektumot.

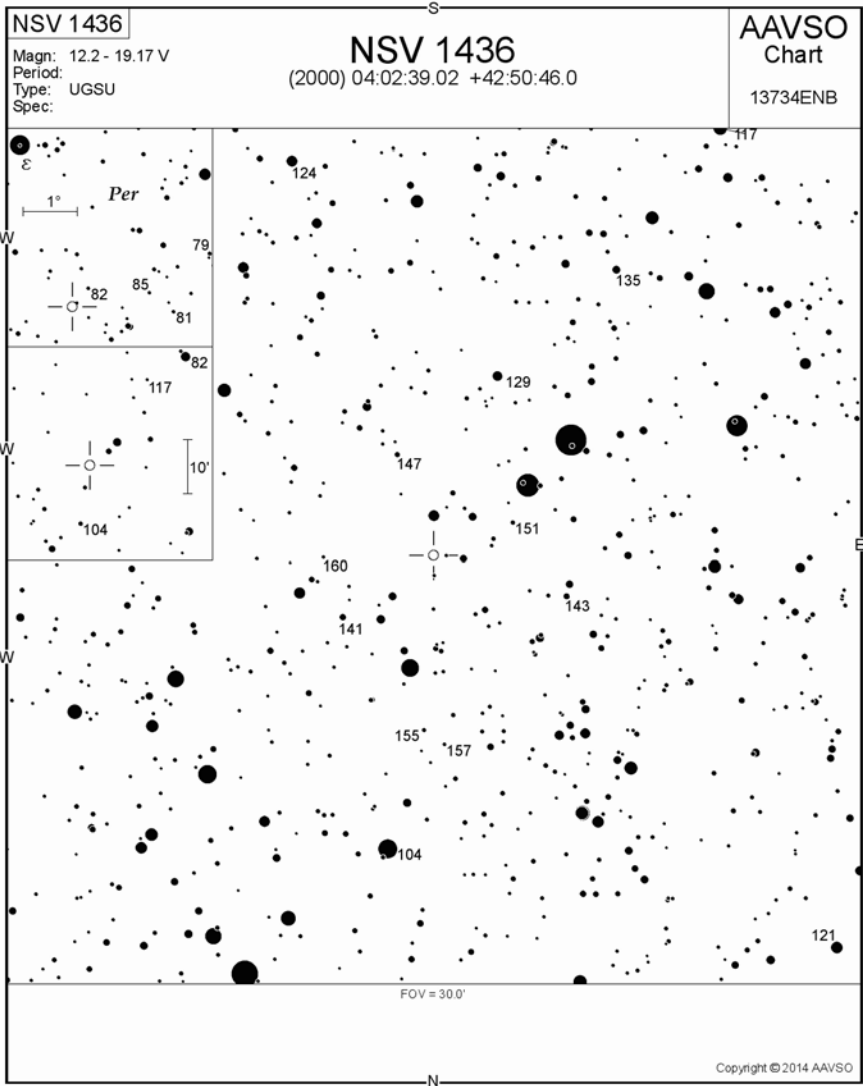
Sánta Gábor

Az NGC 1788 Sánta Gábor rajzán (22 T, 133x, LM 12')

A hónap változócsillaga: az NSV 1436 (Per)

Januári ajánlónkban az ϵ Perseitől mintegy 3 fokra található különleges, máig bizonytalan besorolású csillag megfigyelésére buzdítottam nagyobb távcsövekkel rendelkező változósainkat. Az NSV 1436, felfedezése óta mindössze két dokumentált kitörést produkált, 1904-ben, illetve 1948-ban, így sokáig feltételezett visszatérő nóvaként tartották számon. A figyelem 2011. márciusi, 13^m -t meghaladó

kitörése kapcsán irányult a csillagra. A Swift-űrtávcsővel egy héten át végeztek méréseket a változóról röntgen- és UV-tartományban. A változó ekkor WZ Sge besorolást kapott. 2011-es visszatérése óta azonban több, szinte néhány havonta jelentkező, bár kevésbé intenzív kitörését figyelhették meg az ama-

török egészen 2014 szeptemberéig, amikor is 12^m-s szupermaximumot produkált. Mindez arra mutat, hogy az NSV 1436-ban a kevésbé ritka, de annál több pozitív észleléssel kecsegtető SU UMa-osztály legújabb tagját üdvözölhetjük.

Bagó Balázs